

Ostrowiec Świętokrzyski, 26 marca 2020 roku

**OPINIA PRAWNA**  
**sporządzona przez radcę prawnego Łukasza Chlebneho**  
**wpisanego na listę radców prawnych**  
**prowadzoną przez Okręgową Izbę Radców Prawnych w Kielcach**  
**pod numerem KL – 1076**

**Przedmiotem niniejszej opinii prawnej jest zasadność i możliwość pobierania czesnego w Przedszkolu Niepublicznym „Kraina Radości”, dla którego organem prowadzącym jest Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „RAZEM” z siedzibą w Radomiu.**

Konsekwencją wprowadzenia stanu zagrożenia epidemiologicznego oraz następnie stanu epidemii, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z 20 marca 2020 r. zmieniającego rozporządzenie z 11 marca 2020 roku w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 do dnia 10 kwietnia 2020 roku zawieszenie działalności jednostek oświaty, w tym także przedszkoli. Nie ma w tym ani winy przedsiębiorców, ani winy rodziców i właściciele placówek nie mogli tej sytuacji przewidzieć, planując swe ryzyko biznesowe. W tej sytuacji doszło do nadzwyczajnej zmiany okoliczności co przewiduje też kodeks cywilny w stosunkach cywilno-prawnych - to tzw. klauzula rebus sic stantibus, w rozumieniu art. 357<sup>1</sup> Kodeksu cywilnego.

W 2008 roku Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydał raport z kontroli wzorców umownych stosowanych przez przedszkola niepubliczne, w którym uznał szereg klauzul za niedozwolone postanowienia umowne. Z tych okoliczności miało wynikać, że rodzice nie powinni w ogóle uiszczać jakichkolwiek opłat za czas „zamknięcia” przedszkoli.

Należy jednak zauważyć, iż w dniu 25 marca 2020 roku UOKiK przekazał swoje stanowisko w sprawie opłacania czesnego, które nie zawiera już stwierdzenia o nieważności klauzul dotyczących płatności czesnego w okresie zamknięcia placówki.



Nieuzasadnione zatem są liczne twierdzenia, iż aktualne czasowe ograniczenie funkcjonowania jednostek systemu oświaty oznacza, że placówki te nie realizują umów zawartych z rodzicami, a zatem nie jest należne im chesne wynikające z umowy zlecenia zawieranej z rodzicami. Przywoływane są na potwierdzenie tego stanowiska okoliczności m.in. takie, że jednostki systemu oświaty nie zostały zamknięte, lecz jedynie czasowo ograniczono ich funkcjonowanie poprzez ograniczenie możliwości realizacji zadań w systemie stacjonarnym.

Placówki te nadal funkcjonują i prowadzą swoją działalność statutową, lecz w zmienionym na skutek obecnej sytuacji zakresie, a ponadto sprawowanie bezpośredniej opieki nad dziećmi w siedzibie placówki niej jest jedynym celem ich działania. Przedszkola, podobnie jak szkoły, również są zobowiązane do wykonywania zadań z zakresu kształcenia i wychowania, gdyż rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej nakładające obowiązek realizacji tych zadań w systemie nauczania on-line dotyczy ich w takim samym zakresie.

W najnowszym komunikacie UOKiK znalazły się stwierdzenia:

*„Wyjątkowy czas epidemii stawia cały rynek i wszystkich jego uczestników przed nowymi wyzwaniami i koniecznością przededefiniowania niektórych dotychczasowych stosunków prawnych. W tej sytuacji każdy przypadek należy oceniać odrębnie - strony umowy muszą się zastanowić i porozumieć, w jakim stopniu będą dzielić koszty chesnego, by sprawiedliwie rozłożyć koszty tej nieprzewidzianej sytuacji na obie strony. Tak, by przedsiębiorcom umożliwić przetrwanie, a jednocześnie nie przerzucić na konsumentów całości ciężaru utrzymania przedszkoli i żłobków. Z pewnością - w ocenie UOKiK - niedopuszczalne jest pobieranie chesnego w pełnej wysokości za czas, kiedy dzieci w ogóle nie przebywają w placówce. Np. opłaty za wyżywienie nie powinny być pobierane.*

*Każdy musi zajrzeć do umowy i zobaczyć jak placówka edu rozlicza się z nim - czy chesne jest rozłożone na miesiące, czy płacimy je rocznie, co wchodzi w jego skład. Punktem wyjścia powinno być przedstawienie przez właściciela przedszkola rzeczywistych kosztów, jakie ponosi mimo nieobecności dzieci.*

*W każdym razie obie strony kontraktu powinny spróbować wypracować rozwiązania dostosowane do trudnej dla wszystkich rzeczywistości.*

*Warto zauważyć, że część przedszkoli czy szkół proponuje zajęcia w formie e-edukacji. Od 25 marca będzie to obowiązkowe.”*



Zaprzestanie świadczenia usług z powodów siły wyższej, jaką jest zarządzenie władz państwowych, nie stanowi uzasadnionej przesłanki do rozwiązania umowy z winy placówki opiekuńczej. A całkowicie bezprawne jest rozwiązywanie umów w trybie natychmiastowym przez rodziców z zaznaczeniem, że po ustaniu epidemii i powrocie do normalnego funkcjonowania placówki, umowa ma zostać ponownie zawarta.

Należy też przypomnieć rodzicom, którzy wypowiadają umowy z przedszkolami, iż rodzicom przysługuje zasiłek opiekuńczy tylko w przypadku zamknięcia placówki, do której dziecko uczęszcza. Jeśli rozwiążą umowę ze żłobkiem czy przedszkolem, do którego uczęszcza dziecko, to skutkiem będzie utrata prawa do zasiłku opiekuńczego, nie tylko tego dodatkowego przyznanego ustawą specjalną, ale także podstawowego, przewidzianego w ustawie o świadczeniach z ubezpieczenia społecznego.

**Nie istnieją zatem przeszkody prawne do pobierania czesnego w Przedszkolu Niepublicznym „Kraina Radości” za czas zawieszenia działalności placówek edukacyjnych podczas obowiązywania stanu epidemii.**

Radca Prawny  
Łukasz Chlebny  
(KL - 1076)

Łukasz Chlebny

Kancelaria Radcy Prawnego  
**Łukasz Chlebny**  
ul. Klimkiewiczowska 14/2, 27-400 Ostrowiec Św.  
NIP 853-122-45-17, REGON 260659358  
tel. 604 444 530, 791 326 398  
radca.chlebny@gmail.com www.chlebny.pl